

МЕДИА МОНИТОРИНГ

15 МАРТ 2021 г.

Членна:

Източник: Факти

Заглавие: Защо не бива да строим последния инсинератор в ЕС, финансиран с европейски пари - Данита Заричинова пред ФАКТИ

"Трябва да има цялостна промяна в управлението на отпадъците в България", каза Заричинова

Линк: <https://fakti.bg/mnenia/561176-zashto-ne-biva-da-stroim-poslednia-insinerator-v-es-finansiran-s-evropeiski-pari-danita-zarichinova-pred-fakti>

Текст: На осми март две екологични неправителствени организации обединиха сили в протест срещу изгарянето на отпадъци в България. Конкретните причини за недоволството бяха търгът за изпълнител на проекта за инсинератор в София и инвестиционното предложение за инсинератор в Девня. Представители на сдружение „Дишай, Девня“ и сдружение „За Земята“ внесоха в Министерство на околната среда и водите писмо с предложения за устойчиво управление.

Действията им продължиха с протестно шествие, което тръгна от Министерство на здравеопазването в 18:00 часа на 8 март и стигна до Министерство на околната среда и водите. Открита беше и изложба, озаглавена „Малки истории“, която показва борбата на седем жени от Девня за чист въздух.

За да говорим за изгарянето на отпадъци у нас, за вредите от него, за изграждането на инсинератори и за това как всъщност трябва да се управляват отпадъците у нас, за да няма необходимост от изгарянето им, от ФАКТИ се свързахме с Данита Заричинова от екип „Нулеви отпадъци“ на „За Земята“.

Разговорът ни започна от политиките по отношение на отпадъците, които биха премахнали нуждата от изгарянето им. „Трябва да има цялостна промяна в управлението на отпадъците в България, във всички общини. Нужна е национална политика, за да има политики за „предотвратяване“ на отпадъците. Тоест изобщо да не се стига до тези отпадъци. С новата европейска директива за пластмасата това се въвежда и ние трябва да сме много строги в имплементирането на тази директива в българското законодателство, за да може забраните реално да се случват, а не само на хартия. Друго нещо, което всяка община, но и държавата, трябва да направи е да има разделно събиране още от източника, да няма смесване на отпадъците. Веднъж смесени, става много неефективно тяхното последващо преработване“, коментира Заричинова.

„Мога да дам пример от София. Доста скъпия завод за отпадъци, който се построи в местност „Садината“ събира всички сиви смесени контейнери на София. След това под 10% от тях се отделят за рециклиране, което е изключително малко“, продължи тя.

„Друго много важно и съществено нещо, което е и задължително от 2023 година според европейското законодателство, е разделното събиране на хранителните отпадъци. Това може да се случва в големите градове чрез контейнери за хранителни и растителни отпадъци, а в по-малките населени места, където има къщи, да има информационни кампании и подпомагане на жителите за домашно компостиране. За всички останали видове отпадъци – едрогабаритни, опасни, електрически, трябва да има площадки за разделно събиране, да има финансови методи за подпомагане на разделното събиране под формата на стимули за гражданите.

Тук добавям и нещо друго много важно нещо – таксата смет. Тя трябва да бъде на база количество. Това трябваше да се случи още през 2017 година. Беше отложено, за съжаление продължава да се отлага. Чак след преброяването на населението ще се случи. Таксата смет не трябва да е на база данъчна оценка на имота, както е сега, което е абсолютно нелогично, а да бъде обвързано с количеството, което всяко едно домакинство изхвърля“, каза още Данита Заричинова.

Ако всички тези мерки се приложат, според Заричинова отпадъкът, който остава няма да е достатъчно количество за изгаряне. „Ако всичко това се случи, всъщност ще остане изключително малко отпадък, който няма как да бъде оползотворен. Отпадъкът, който остава – т. нар. остатъчни отпадъци, трябва да се помисли как изобщо тези продукти съществуват на пазара. Става дума за отпадъци, които не могат по никакъв начин да се рециклират, компостират или повторно да се употребят, не могат отново да влязат в кръговата икономика. Тези отпадъци просто не би трябвало да съществуват на пазара“, каза тя.

На въпроса дали преди да се стигне до изгаряне всъщност има много мерки, които могат да се вземат, но не се взимат, тя отговори: „Абсолютно, да. Има и предложения, които обаче са на хартия. В момента чета Националния план за управление на отпадъци за следващия период, който план може да се коментира до 15 март (бел.: срокът за становища и предложения по Проекта на МОСВ за Национален план за управление на отпадъци за период 2021-2028 е 15.03.2021 г.). Отново виждаме само пожелателни предложения, а не амбициозни цели със задължения на държавата и общините. Трябва да има една много по-дългосрочна и единна политика и да се мисли за цялостна стратегия“.

Липсата на цялостна стратегия и дългосрочна политика, Заричинова обясни с: „Много често проблем в цялостното управление на ресурсите в България е липсата на планиране в перспектива – планиране отвъд мандата, било то на местно или на държавно ниво. Стъпките, които се предприемат сега, ще имат силен ефект след няколко години. Рядко я има политическата воля това да се случва. Повече се гледа да се инвестира в нещо много скъпо, голямо и да се покаже, че това направено“.

Разговорът премина към инсинераторите в София и Девня, които всъщност са и конкретен повод за протеста на 8 март. Относно финансирането на тези инсталации за изгаряне на отпадък, Данита Заричинова каза: „Инвестиционното предложение за Девня е за частен проект. Конкретно инсинераторът в София ще бъде финансиран в една част от Европейската комисия. Всъщност това финансиране е от предишния програмен период и можем да кажем, че това ще е последното финансиране на инсинератор с европейски пари в Европейския съюз. След 2020 година вече не се финансират такива проекти.

Европейската комисия би могла да даде тези средства и за друг проект, свързан с управлението на отпадъците на София, но това е предложението от българска страна. Тъй като все пак ЕС не желае да се налага във вътрешните политики, те финансират това, което има се предлага от държавата.

Другата част от финансирането на инсинератора в София идва от Европейската инвестиционна банка като кредит, който ще трябва да връщаме. Отделно всички оперативни разходи, които не са отбелязани в публичните доклади ще бъдат изплащани, най-вероятно от данъците на софийските граждани“.

Инсинераторът в Девня би бил частна инвестиция, тъй като проектът е за частен проект. Проблемът там обаче има дълга история. „Девня в силно индустриализиран район. Има много видове инсталации, различни промишлености, включително там е един от големите циментови заводи, който изгаря отпадъци - предимно вносни. Има и други химически промишлености, които замърсяват по различни начини въздуха, водата и почвата. Фирмата, която има разрешително за изгаряне на опасни отпадъци също е от Девня. Имаше предложение да се изгарят и пестициди там, а в България изобщо няма изградена инсталация, която е пригодна за изгаряне на пестициди. Това е много специфична дейност, а отпадъкът е опасен и изключително токсичен. Всяко едно инвестиране в Девня за замърсяваща инсталация просто ще повиши вече опасното замърсяване в общината“, разказа Заричинова.

Относно вредите, които произлизат от изгаряне на отпадък, тя каза: „Фини прахови частици, тежки метали, диоксини, които са най-токсичните замърсители. Отделно при горенето отпадъкът не изчезва, както твърдят някои общини например. Отпадъкът се превръща в пепел, която също съдържа токсични

вещества, трябва да се депонира на специални депа. Отделят се и азотни оксиди, парникови газове. Изгарянето на отпадъци е всъщност изгаряне на твърдо гориво и всички опасности, свързани с това, са налице“.

„Също така е много важно да се отбележи, че не е ясно какво точно ще се изгаря – дори в софийския инсинератор. Говори се за смесен отпадък. В София системата за разделно събиране на опасни отпадъци изобщо не е ефективна - малък процент от тях се отделят. Искали сме данни относно това какво съдържа RDF отпадъка като вещества, но нямаме тези данни. Това е също доста притеснително“, допълни тя.

По отношение на инсинератора в София Данита Заричинова обясни, че правилната реакция е проектът да бъде спрял, а средствата да се пренасочат към друг проект.

„Интересен факт е, че в момента тече процедурата за търга за избор на изпълнител на проекта. Тази процедура беше удължена до 15 април. В същото време тече делото, което ние спечелихме и което беше върнато за преразглеждане от Върховния административен съд заради доста пропуски в предишните заседания. Става дума за делото срещу доклада по оценката за въздействие върху околната среда (ОВОС). Водим това дело от 2015 година. ВАС реши, че в него има пропуски, конкретно свързани със замърсяване на въздуха, с човешкото здраве, с транспорта на опасната пепел и всичко това трябва отново да се изяснява с нови експертизи, нови вещи лица. Тепърва започва този процес. Делото трябваше да се гледа в началото на март, но беше отложено, защото все още съдът не е намерил вещи лица. Прави се един търг без да е ясно какво ще е финалното съдебно решение. Фирмите, които кандидатстват в момента, всъщност може да се окаже, че кандидатстват за проект, който няма разрешително от екологична гледна точка“, обясни Данита Заричинова от „За Земята“ в края на разговора.

Източник: БНР

Заглавие: Ще почистват отпадъците в акваторията на Поморие чрез воден дрон

Линк: <https://bnr.bg/bugras/post/101436126/shte-pochistvat-otpadacite-v-akvatoriata-na-pomorie-chrez-voden-dron>

Текст: Проект за намаляване на морските отпадъци от земни източници ще бъде осъществен на територията на община Поморие. Договорът за предоставянето на безвъзмездното финансиране вече е подписан.

По проекта се предвижда да бъдат закупени два високотехнологични водни дрона за събиране на плувачи на повърхността на водата отпадъци като полиетиленови торби, битови пластмаси, изоставени хрилни мрежи и др. Дроновете ще могат да откриват химикали във водата и ще събират данни за морската среда. По този начин ще бъде осъществено почистване и последващ

мониторинг и управление на водите на трите целеви акватории по проекта. Това са река Ахелой, Поморийското езеро и морската околна среда по бреговете на Черно море, включително двете пристанища в Поморие.

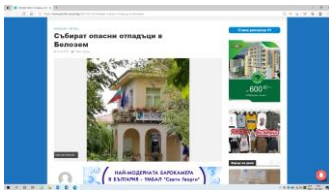
Проектът предвижда още провеждането на две образователни и една национална кампания за повишаване на осведомеността по отношение на замърсяването на морските води и изработване на рекламни и информационни филми.

Община Поморие изпълнява проекта в партньорство с Местна инициативна рибарска група и норвежка фирма. Срокът на изпълнение е 24 месеца.

[Източник: Пловдивпрес](#)

Заглавие: Събират опасни отпадъци в Белозем

Линк: <https://www.plovdivpress.bg/2021/03/12/%D1%81%D1%8A%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%82-%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D0%B2-%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D0%BC/>

Текст: Опасни отпадъци събират в кметството в Белозем. Пункт ще бъде разкрит на 16 март от 13.00 ч.

„Който желае, но няма възможност тогава, може по всяко време да донесе отпадъците в кметството“, информират от там.

Основните групи отпадъци, които се събират, са електрическо оборудване, батерии и акумулатори, живачни термометри и ампули, лакове и бояджийски материали, домакински препарати, препарати за растителна защита, лекарства с изтекъл срок, мастила и замърсени опаковки.

[Източник: Dizzyriders.bg](#)

Заглавие: Крадат масово катализатори в САЩ

Линк: <https://dizzyriders.bg/post/8455/kradat-masovo-katalizatori-v-sasht>

Текст: Бум на кражбите на автомобилни катализатори в Лос Анджелис отчита полицията в САЩ за последната година. Подобен тип кражби е нещо обичайно за България, но е наистина изненадващо, че отвъд Океана се режат катализатори

и връщат за ценни метали. Оказва се обаче, че тази практика е широко разпространена в Щатите.

Полицията в Лос Анджелис съобщи, че кражбите на катализатори са скочили с 400% между 2019 и 2020 г. По-рано тази седмица усилията на властите доведоха до масови арести. Шерифът на централното управление в Ел Ей обяви, че след акция са задържани 19 души.

При акцията са открити 250 катализатора, оценени от полицията на стойност 750 000 долара. Това прави, че един катализатор се оценява на 3000 долара. При операцията са иззети също 100 000 долара и преправен пистолет.

Вижте 5 начина да предпазите катализатора си от кражба

Катализаторите са се превърнали в доходоносни цели за крадците поради високата си концентрация на ценни метали в тях. Настоящата цена в САЩ за метали като паладий се оценява между 2500 и 3000 долара за унция (28 грама). Т.е. 1 грам от този метал се изкупува за 175 лв. ако го обърнем в по-разбираеми стойности. Цената на родият, друг рядък метал, достига 20 000 долара за унция.

Крадците са се насочили към автомобили като Toyota Prius и други хибридни модели. При тях катализаторите са в по-добро състояние, тъй като двигателите с вътрешно горене не работят непрекъснато. Пикапи като Ford F-250 също са мишена, защото катализаторите им са по-големи и са с по-високо съдържание на ценни метали.

Калифорнийската полиция продължава разследването на масовите кражби на катализатори в щата. И призовава всички пострадали да се свържат с властите. Също така съветва хората да паркират на добре осветени зони с камери за наблюдение, да гравират VIN номера на колата върху самия катализатор и да сигнализират за всяка подозрителна дейност, която да помогне за разкриването на кражбите.

В Калифорния вече се изисква фирмите, които изкупуват вторични суровини да правят снимки или видеоклипове на всеки, който се опитва да продаде катализатор, като в същото време се записват и неговите лични данни.